PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio „Svirnelis“
direktoriaus 2026 m. spalio 28 d.
įsakymu Nr. V-63

BĮ KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „SVIRNELIS“ PIRMOSIOS PAGALBOS ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. BĮ Kauno lopšelio-darželio „Svirnelis“ (toliau – Įstaiga) pirmosios pagalbos organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato pirmosios pagalbos organizavimo ir teikimo, informavimo apie nelaimingus atsitikimus ir ūmius sveikatos sutrikimus bei atsakingų asmenų veiksmų tvarką Įstaigoje vykdomų ugdymo programų metu.

2. Aprašo laikosi visi Įstaigos darbuotojai. Kiti Įstaigoje su vaikais ar mokiniais veiklą vykdantys asmenys prieš pradėdami veiklą taip pat supažindinami su šiuo Aprašu.

3. Aprašas parengtas vadovaujantis:

3.1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (1991 m. birželio 25 d. Nr. I-1489);

3.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 590 „Dėl profesijų, darbų ir veiklos sričių darbuotojų bei transporto priemonių vairuotojų, buvusių kartu su nukentėjusiaisiais ar ligoniais nelaimingų atsitikimų ar ūmių gyvybei pavojingų susirgimų vietose ir privalančių suteikti jiems pirmąją pagalbą, sąrašo patvirtinimo, taip pat įstatymų nustatytų kitų asmenų kompetencijos šiais klausimais nustatymo“;

3.3. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. V-450 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigos pirmosios medicinos pagalbos rinkinio aprašo, Pirmosios pagalbos rinkinio aprašo, Švietimo teikėjų, vykdančių ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, pirmosios pagalbos rinkinio aprašo ir Asmens sveikatos priežiūros, visuomenės sveikatos ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą aprašo patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas Nr. V-450), atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2025 m. gruodžio 9 d. įsakymą Nr. V-1103, kurio 5.13 papunkčio nuostatos įsigaliojo 2026 m. rugsėjo 1 d.;

3.4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1035/ISAK-2680 „Dėl Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas dėl visuomenės sveikatos priežiūros mokykloje);

3.5. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. V-69 „Dėl Privalomųjų pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių, alkoholio, narkotinių ir psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo poveikio žmogaus sveikatai mokymų

ir atestavimo tvarkos aprašo ir Asmenų, kuriems privalomas sveikatos ir (ar) pirmosios pagalbos mokymas, profesijų ir veiklos sričių sąrašo, mokymo programų kodų ir mokymo periodiškumo patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas Nr. V-69);

3.6. pagal Mokykloje vykdomas ugdymo programas taikoma Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773 patvirtinta Lietuvos higienos norma HN 21:2017 „Mokykla, vykdanti bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ ir (arba) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. V-313 patvirtinta Lietuvos higienos norma HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“;

3.7. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. V-1135 „Dėl Mokinių, išskyrus besimokančius pagal aukštojo mokslo programas, nelaimingų atsitikimų tyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

3.8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 2 d. nutarimu Nr. 1118 „Dėl Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatų patvirtinimo“;

3.9. kitais pagal Mokyklos vykdomas programas ir veiklą taikomais teisės aktais.

4. Apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **Pirmoji pagalba** – neatidėliotini veiksmai, atliekami sutrikus asmens sveikatai ar patyrus traumą, siekiant išsaugoti jo gyvybę ir išvengti būklės blogėjimo, kol GMP komanda perima pagalbos teikimą arba tolesnės pagalbos nebereikia.

4.2. **Pirmosios pagalbos rinkinys** – įsakymu Nr. V-450 patvirtinto Švietimo teikėjų, vykdančių ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, pirmosios pagalbos rinkinio aprašo reikalavimus atitinkantis rinkinys.

4.3. **Greitoji medicinos pagalba** (toliau – GMP) – sveikatos priežiūros paslauga, kviečiama bendruoju pagalbos telefono numeriu 112. Atvykusi GMP komanda perima pagalbos teikimą.

4.4. **Visuomenės sveikatos specialistas** (toliau – VSS) – visuomenės sveikatos specialistas, vykdantis visuomenės sveikatos priežiūrą Mokykloje pagal nustatytą darbo grafiką.

4.5. **Asmens sveikatos priežiūros įstaiga** (toliau – ASPĮ) – asmens sveikatos priežiūros įstaiga, teisės aktų nustatyta tvarka turinti teisę teikti licencijuojamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas.

II SKYRIUS
ATSAKOMYBĖ IR FUNKCIJOS

5. Įstaigos direktorius:

5.1. tvirtina Aprašą, organizuoja jo įgyvendinimą ir paskiria Įstaigos darbuotoją (-us), atsakingą (-us) – ūkio padalinio vadovas už pirmosios pagalbos rinkinių priežiūrą, papildymą ir juose laikomo epinefrino apskaitą;

5.2. tvirtina pirmosios pagalbos rinkinių, epinefrino ir, jeigu Įstaigoje įrengtas, automatinio išorinio defibriliatoriaus (toliau – AED) laikymo vietas: „Drugelių“ grupė, S. Raštikio g. 21, „Peliukų“ grupė, S. Lozoraičio g. 24 bei už jų priežiūrą atsakingus asmenis – ūkio padalinio vadovas. Ši informacija nurodoma Aprašo 1 priede;

5.3. užtikrina, kad pirmosios pagalbos rinkiniai ir juose laikomas epinefrinas būtų prieinami pirmąją pagalbą teikiantiems asmenims, o AED – prieinamas ir parengtas naudoti pagal jo įrengimo bei naudojimo sąlygas;

5.4. užtikrina, kad darbuotojai, kuriems pagal teisės aktus privalomas pirmosios pagalbos mokymas, nustatytu laiku baigtų jiems taikomas mokymo programas;

5.5. nustato Įstaigos darbuotojų veiksmų mokiniui susirgus ar patyrus traumą, teisėtų mokinio atstovų informavimo ir pirmosios pagalbos organizavimo tvarką, taip pat veiksmus tais atvejais, kai Įstaigoje nėra visuomenės sveikatos specialisto.

6. Visuomenės sveikatos specialistas (toliau – VSS), Įstaigoje dirbdamas pagal nustatytą grafiką ir veikdamas pagal savo kompetenciją:

6.1. teikia pirmąją medicinos pagalbą ir dalyvauja koordinuojant pirmosios pagalbos teikimą Įstaigoje;

6.2. savo suteiktą pirmąją medicinos pagalbą fiksuoja pagal jį įdarbinusio visuomenės sveikatos biuro nustatytą tvarką ir naudojamas informacines sistemas;

6.3. dalyvauja organizuojant mokinio savirūpai reikalingą pagalbą, atsižvelgdamas į mokinio poreikius, gydytojo rekomendacijas, mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) prašymą ir sudarytą savirūpos planą;

6.4. mokinių sveikatos duomenis tvarko tik tiek, kiek būtina jo funkcijoms atlikti, ir pagal jam suteiktas prieigos teises bei asmens duomenų apsaugos reikalavimus.

7. Įstaigos direktoriaus paskirtas darbuotojas – ūkio padalinio vadovas, atsakingas už pirmosios pagalbos rinkinio priežiūrą:

7.1. tikrina jam priskirto pirmosios pagalbos rinkinio sudėtį, priemonių būklę ir tinkamumo naudoti terminus, organizuoja panaudotų ar netinkamų priemonių pakeitimą ir rinkinio papildymą;

7.2. tikrina rinkinyje laikomo epinefrino tinkamumo vartoti laiką, pakuotės ir preparato būklę bei laikymo sąlygas pagal vaistinio preparato gamintojo nurodymus;

7.3. tvarko epinefrino apskaitą, o netinkamus naudoti ar panaudotus švirkštiklius išima iš rinkinio ir perduoda tvarkyti teisės aktų nustatyta tvarka;

7.4. pastebėjęs rinkinio trūkumų, netinkamų naudoti priemonių ar epinefrino laikymo reikalavimų neatitiktį, nedelsdamas informuoja Įstaigos direktorių arba jo įgaliotą asmenį – direktoriaus pavaduotoją ugdymui ir inicijuoja trūkumų pašalinimą.

8. Įstaigos darbuotojai:

8.1. žino artimiausio pirmosios pagalbos rinkinio, epinefrino ir, jeigu Įstaigoje įrengtas, AED laikymo vietas bei pagalbos iškvietimo tvarką;

8.2. pastebėję nelaimingą atsitikimą ar ūmų sveikatos sutrikimą, nedelsdami imasi šiame Apraše nustatytų veiksmų ir pagal savo kompetenciją teikia pirmąją pagalbą;

8.3. prireikus nedelsdami skambina bendruoju pagalbos telefono numeriu 112, nurodo įvykio vietą ir aplinkybes, atsako į operatoriaus klausimus bei vykdo jo nurodymus;

8.4. apie įvykį informuoja Įstaigos direktorių arba jo įgaliotą administracijos darbuotoją – direktoriaus pavaduotoją ugdymui Aprašo VII skyriuje nustatyta tvarka; mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) informuojami Aprašo IV skyriuje nustatytais atvejais. Informavimas neatideda pirmosios pagalbos teikimo ar skubiosios pagalbos iškvietimo;

8.5. jeigu įvykio metu Mokykloje yra VSS, pagal galimybes nedelsdami jį informuoja. Įvykio vietoje esantys darbuotojai pirmąją pagalbą teikia nelaukdami, kol atvyks VSS;

8.6. jeigu pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. V-69 patvirtintą sąrašą darbuotojui privalomas pirmosios pagalbos mokymas, jis baigia savo pareigybei nustatytą programą ir mokymą periodiškai atnaujina teisės aktuose nustatyta tvarka. Švietimo teikėjų, vykdančių asmenų iki 18 metų ugdymą, pedagoginiai darbuotojai, laisvieji mokytojai ir auklėtojų padėjėjai prieš pradėdami dirbti baigia 8 akademinių valandų pagrindinę programą, o žinias atnaujina kas penkerius metus, baigdami 4 akademinių valandų tęstinę programą;

8.7. baigę privalomuosius pirmosios pagalbos mokymus pateikia dokumentą, patvirtinantį privalomo pirmosios pagalbos mokymo baigimą;

8.8. prieš teikdami pagalbą įvertina aplinkos saugumą, pagal galimybes naudoja asmens apsaugos priemones ir nekelia papildomo pavojaus sau ar asmeniui, kuriam teikiama pagalba;

8.9. pasirūpina, kad asmuo, kuriam teikiama pirmoji pagalba, neliktų vienas, ir pagal situaciją pasitelkia kitą darbuotoją šalia esančių vaikų ar mokinių saugumui užtikrinti;

8.10. atvykusiai greitosios medicinos pagalbos brigadai pateikia turimą informaciją apie įvykio aplinkybes, pastebėtus sveikatos būklės pokyčius ir suteiktą pagalbą, įskaitant informaciją apie panaudotą epinefriną ir jo suleidimo laiką;

8.11. apie panaudotas, trūkstamas ar netinkamas pirmosios pagalbos rinkinio priemones ir pastebėtus AED trūkumus nedelsdami informuoja už jų priežiūrą atsakingą asmenį;

8.12. Įstaigoje nustatyta tvarka pateikia informaciją, reikalingą suteiktai pagalbai užfiksuoti, ir pagal savo funkcijas dalyvauja aiškinantis nelaimingo atsitikimo aplinkybes;

8.13. saugo informaciją apie asmens sveikatą ir ją perduoda tik teisę ją gauti turintiems asmenims bei tik tiek, kiek būtina pagalbai suteikti ar teisės aktuose nustatytiems veiksmams atlikti.

III SKYRIUS
PIRMOSIOS PAGALBOS RINKINIŲ IR EPINEFRINO LAIKYMAS IR PRIEŽIŪRA

9. Mokyklos pirmosios pagalbos rinkiniai komplektuojami pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. V-450 patvirtintą Švietimo teikėjų, vykdančių ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, pirmosios pagalbos rinkinio aprašą. Rinkinio ir jame laikomo epinefrino patikros forma pateikiama Aprašo 2 priede. Rinkinio sudėtis tikrinama pagal tuo metu galiojantį aprašą.

10. Pirmosios pagalbos rinkinių laikymo vietos, informacija apie rinkinius, kuriuose laikomas epinefrinas, ir už rinkinių bei epinefrino priežiūrą atsakingas (-i) Įstaigos darbuotojas (-ai) nurodomas (-i) Aprašo 1 priede.

11. Įstaigos darbuotojai supažindinami su Aprašo 1 priede nurodytomis pirmosios pagalbos rinkinių ir epinefrino laikymo vietomis. Rinkiniai laikomi darbuotojams lengvai pasiekiamose vietose ir paženklinami pirmosios pagalbos ženklu – baltu kryžiumi žaliame fone. Ant kiekvieno rinkinio arba greta jo nurodoma, ar jame laikomas epinefrinas. Jeigu rinkinyje epinefrino nėra, nurodoma, kuriame rinkinyje jis laikomas.

12. Kiekvienu adresu, kuriuo vykdoma ikimokyklinio, priešmokyklinio ar bendrojo ugdymo programa, bent viename Įstaigos pirmosios pagalbos rinkinyje laikomas epinefrinas. Jeigu tuo pačiu adresu esančiose Įstaigos patalpose yra daugiau kaip vienas pirmosios pagalbos rinkinys, epinefrino gali būti bent viename iš jų. Rinkiniai paženklinami pagal tai, kuriame rinkinyje epinefrinas laikomas. Informacija nurodoma Aprašo 1 priede.

13. Įstaigai, vykdančiai bendrojo ugdymo programą, pirmosios pagalbos rinkinyje, kuriame laikomas epinefrinas, turi būti ne mažiau kaip vienas 300 mikrogramų švirkštiklis, skirtas 30 kg ar daugiau sveriantiems vaikams ir suaugusiesiems, ir ne mažiau kaip vienas 150 mikrogramų švirkštiklis, skirtas vaikams, sveriantiems iki 30 kg. Jeigu Įstaiga vykdo tik ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, epinefrino stiprumas ir kiekis nustatomi pagal Įsakymo Nr. V-450 reikalavimus. Rinkinys pažymimas užrašu „EPINEFRINAS YRA“.

14. Rinkinys, kuriame laikomas epinefrinas, laikomas vaikams nepasiekiamoje vietoje, tačiau taip, kad prireikus jį galėtų greitai pasiekti pirmąją pagalbą teikiantys asmenys.

15. Už pirmosios pagalbos rinkinių priežiūrą atsakingas darbuotojas – ūkio padalinio vadovas prieš mokslo metų pradžią, periodiškai pagal poreikį ir po rinkinio panaudojimo, patikrina jam priskirtų rinkinių sudėtį, priemonių kiekį, pakuočių būklę ir tinkamumo naudoti laiką. Patikros rezultatus įrašo Aprašo 2 priede pateiktoje formoje. Panaudotos, sugadintos ar netinkamos priemonės pakeičiamos, o nustatyti trūkumai pašalinami.

16. Pirmosios pagalbos rinkinį panaudojęs Įstaigos darbuotojas, kai tik tai leidžia situacija, nedelsdamas informuoja už rinkinio priežiūrą atsakingą darbuotoją – ūkio padalinio vadovas apie panaudotas priemones ar pastebėtus trūkumus. Atsakingas darbuotojas – ūkio padalinio vadovas organizuoja rinkinio papildymą.

17. Epinefrinas laikomas išorinėje pakuotėje kartu su pakuotės lapeliu, laikantis ant pakuotės ir pakuotės lapelyje nurodytų sąlygų: ne aukštesnėje kaip 25 °C temperatūroje, saugant nuo šviesos. Epinefrino negalima šaldyti ar užšaldyti. Už epinefrino priežiūrą atsakingas darbuotojas – ūkio padalinio vadovas stebi jo tinkamumo vartoti laiką ir pakuotės lapelyje nurodytu periodiškumu patikrina, ar tirpalas yra skaidrus ir bespalvis. Netinkamas vartoti epinefrino švirkštiklis nedelsiant išimamas iš rinkinio.

18. Epinefriną Įstaigai įsigyja Aprašo 1 priede nurodytas atsakingas darbuotojas – ūkio padalinio vadovas. Jis parengia paraišką, kurią tvirtina Įstaigos vadovas. Vienam rinkiniui paraiškoje numatoma ne daugiau kaip po vieną kiekvieno nustatyto stiprumo epinefrino švirkštiklį. Epinefriną vaistinėje atsiimantis darbuotojas– ūkio padalinio vadovas pateikia Įstaigos vadovo patvirtintą įgaliojimą ir asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Paraiškos ir įgaliojimo formos pateikiamos Aprašo 3 priede. Epinefrino įsigijimo dokumentai saugomi kartu su paraiška.

19. Epinefrino apskaita tvarkoma popieriniame arba elektroniniame žurnale pagal Aprašo 4 priedą ir Įsakymo Nr. V-450 nuostatas. Registruojami teisės akte nurodyti įsigijimo ir panaudojimo duomenys, įskaitant panaudojimo datą, kiekį, priežastį ir asmens, kuriam epinefrinas panaudotas, vardą bei pavardę; taip pat fiksuojamas netinkamų naudoti švirkštiklių išėmimas ir perdavimas tvarkyti. Skirtingų stiprumų epinefrino apskaita tvarkoma atskirai.

20. Pasibaigusio tinkamumo vartoti laiko, pažeistas ar netinkamos kokybės epinefrino švirkštiklis išimamas iš rinkinio ir laikomas atskirai, kad nebūtų panaudotas. Už jo apskaitą ir perdavimą atliekų tvarkytojui, su kuriuo sudaryta sutartis, atsako Aprašo 1 priede nurodytas darbuotojas. Panaudotas švirkštiklis į rinkinį negrąžinamas.

21. Jeigu po epinefrino panaudojimo įtariama nepageidaujama reakcija, pirmąją pagalbą teikęs darbuotojas nedelsdamas apie ją informuoja GMP brigadą ir Įstaigos direktorių arba jo įgaliotą asmenį – direktoriaus pavaduotoją ugdymui, mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus). Pranešimą apie įtariamą nepageidaujamą reakciją galima pateikti vaistinio preparato pakuotės lapelyje nurodyta tvarka.

22. Įstaigos pirmosios pagalbos rinkiniuose nelaikomi kiti vaistiniai preparatai, išskyrus Įsakymu Nr. V-450 nustatytą epinefriną.

23. Konkrečiam mokiniui gydytojo paskirti vaistai laikomi atskirai nuo bendro naudojimo pirmosios pagalbos rinkinio ir naudojami pagal gydytojo rekomendacijas bei Įstaigoje suderintą mokinio savirūpos planą.

IV SKYRIUS
PIRMOSIOS PAGALBOS TEIKIMO EIGA

24. Įvykį ar sveikatos sutrikimą pastebėjęs Įstaigos darbuotojas:

24.1. įvertina, ar saugu artintis prie įvykio vietos. Jei kyla pavojus, nekelia pavojaus sau ir kitiems, kviečia pagalbą numeriu 112, o asmenį perkelia tik tada, kai būtina pašalinti jį iš tiesioginio pavojaus;

24.2. pasitelkia kitus darbuotojus. Jei yra galimybė, vienam darbuotojui pavedama skambinti 112, kitam - atnešti pirmosios pagalbos rinkinį, o prireikus – epinefriną ar AED. Kitam darbuotojui gali būti pavedama pasirūpinti kitų vaikų ar mokinių saugumu;

24.3. lieka prie asmens, kuriam sutriko sveikata arba kuris patyrė traumą, ir pradeda teikti pirmąją pagalbą. Jei Įstaigoje tuo metu yra VSS, jis informuojamas, tačiau pagalbos veiksmai pradedami nedelsiant, nelaukiant, kol VSS atvyks į įvykio vietą.

25. Darbuotojas įvertina asmens būklę:

25.1. patikrina, ar asmuo reaguoja, ar kvėpuoja normaliai ir ar nėra gyvybei pavojingo kraujavimo;

25.2. jei asmuo sąmoningas, paklausia, kas atsitiko ir kaip jis jaučiasi, bei stebi jo būklę;

25.3. jei asmuo nereaguoja, nedelsdamas skambina 112 arba paveda tai padaryti kitam darbuotojui. Kvėpavimą įvertina ir veiksmų imasi nelaukdamas, kol atsilieps operatorius. Skambinant 112, telefoną, jei įmanoma, įjungia garsiakalbio režimu ir vykdo operatoriaus nurodymus.

26. Numeriu 112 skambinama nedelsiant, kai kyla grėsmė asmens gyvybei ar sveikatai, įskaitant atvejus, kai asmuo nereaguoja, nekvėpuoja normaliai, dūsta, gausiai kraujuoja, patiria galimo insulto požymių, staigų stiprų krūtinės skausmą, anafilaksiją, galėjo apsinuodyti, patyrė sunkų sužalojimą arba jo būklė sparčiai blogėja. Traukulių atveju 112 kviečiama, jei jie užsitęsia ar kartojasi, asmuo neatsigauna, sutrinka jo kvėpavimas arba kyla kitų grėsmių. Jei abejojama, ar būklė pavojinga, skambinama 112 ir vadovaujamasi operatoriaus nurodymais.

27. Skambinant 112, nurodoma tiksli Įstaigos vieta, kas ir kam atsitiko, trumpai apibūdinama asmens būklė ir atsakoma į operatoriaus klausimus. Skambutis nenutraukiamas, kol operatorius to nenurodo.

28. Jei asmuo nereaguoja ir nekvėpuoja normaliai, darbuotojas:

28.1. nedelsdamas pradeda pradinį gaivinimą pagal mokymų metu įgytus įgūdžius ir 112 operatoriaus nurodymus;

28.2. paveda kitam darbuotojui atnešti AED, jeigu jis yra Įstaigoje;

28.3. įjungia AED, uždeda elektrodus ir vykdo jo garsinius nurodymus. Gaivinimą tęsia, kol asmuo pradeda normaliai kvėpuoti, pagalbą perima GMP komanda, gaivintojas nebegali tęsti arba vieta tampa nesaugi; visais atvejais vykdomi 112 operatoriaus nurodymai.

29. Jei asmuo nereaguoja, bet kvėpuoja normaliai, darbuotojas nuolat stebi jo kvėpavimą ir būklę. Jei neįtariama trauma, asmuo paguldomas į stabilią šoninę padėtį, jeigu tai galima padaryti saugiai. Įtariant traumą, asmuo be būtinybės nejudinamas.

30. Kitais atvejais darbuotojas pagal asmens būklę ir savo kompetenciją stabdo gyvybei pavojingą kraujavimą, tvarsto žaizdas, saugo sužalotą kūno dalį nuo judinimo ar atlieka kitus pirmosios pagalbos mokymuose įgytus veiksmus. Jei yra asmens apsaugos priemonių, jos naudojamos. Asmens būklė stebima, kol pagalbą perima GMP arba, kai GMP nekviečiama, asmenį perima kitas atsakingas suaugęs asmuo.

31. Įstaigos darbuotojas savo nuožiūra vaistų neskiria ir neduoda. Epinefrinas įtariant anafilaksiją naudojamas Aprašo V skyriuje nustatyta tvarka. Pagalba mokiniui vartojant individualiai paskirtus vaistus teikiama pagal Aprašo VI skyriuje nustatytą tvarką.

32. Kai tik tai leidžia situacija, apie įvykį informuojamas Įstaigos direktorius arba jo įgaliotas darbuotojas – direktoriaus pavaduotojas ugdymui. Mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) informuojami Aprašo VII skyriuje nustatyta tvarka. Informavimas neatideda skambučio 112 ar pirmosios pagalbos teikimo.

33. Atvykus GMP, darbuotojas perduoda informaciją apie įvykio aplinkybes, asmens būklės pokyčius ir suteiktą pagalbą. Jei panaudotas epinefrinas ar mokinio individualūs vaistai, nurodomas preparato pavadinimas ir panaudojimo laikas. Jei GMP mokinį veža į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, apie tai ir, jei žinoma, įstaigą, į kurią jis vežamas, nedelsiant informuojami jo tėvai (globėjai, rūpintojai). Mokinio palyda organizuojama pagal situaciją ir suderinus su GMP komanda.

34. Po įvykio informuojami atsakingi asmenys ir atliekami tie registravimo ar tyrimo veiksmai, kurie nustatyti Aprašo VII skyriuje ir taikomuose teisės aktuose. Epinefrino panaudojimo apskaitoje įrašomi Įsakymo Nr. V-450, 18.2 papunktyje nustatyti duomenys. Informacija apie asmens sveikatą tvarkoma ir perduodama tik tiek, kiek būtina teisės aktuose nustatytiems veiksmams atlikti.

V SKYRIUS
PAGALBA ĮTARUS ANAFILAKSIJĄ

35. Anafilaksija – staigi, sunki, gyvybei pavojinga alerginė reakcija. Ji įtariama, kai po kontakto su galimu alergenu staiga pasunkėja kvėpavimas, atsiranda švokštimas, tinsta liežuvis ar gerklė, asmuo alpsta, jaučia ryškų silpnumą arba sutrinka jo sąmonė. Anafilaksiją taip pat galima

įtarti, kai greitai pasireiškia kelių organų sistemų požymiai, pavyzdžiui, odos bėrimas kartu su vėmimu ar kvėpavimo sutrikimu. Odos bėrimo gali nebūti.

36. Įtarus anafilaksiją, nedelsiant kviečiama GMP numeriu 112 ir panaudojamas tinkamo stiprumo epinefrino švirkštiklis. Šie veiksmai atliekami neatidėliojant vieno dėl kito: vienas darbuotojas gali skambinti 112, o kitas – panaudoti švirkštiklį. Pagalba teikiama nelaukiant tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimo ar VSS atvykimo. Įstaigos pirmosios pagalbos rinkinyje esantis epinefrinas gali būti panaudotas anafilaksijos požymių turinčiam asmeniui, vadovaujamasi GMP operatoriaus nurodymais.

37. Įtaręs anafilaksiją, Įstaigos darbuotojas:

37.1. nedelsdamas skambina 112 arba skambinti paveda kitam darbuotojui. Praneša, kad įtariama anafilaksija, ir nurodo tikslią įvykio vietą;

37.2. nedelsdamas panaudoja tinkamo stiprumo epinefrino švirkštiklį į išorinę šlaunies dalį, laikydamasis konkretaus preparato naudojimo instrukcijos, vadovaujasi GMP operatoriaus nurodymais;

37.3. padeda asmeniui užimti jo būklę atitinkančią padėtį: jei jam sunku kvėpuoti – patogią sėdimą padėtį, o jei jaučia silpnumą ar alpsta – paguldo ant nugaros, prireikus pakelia kojas. Asmeniui neleidžiama staiga atsistoti ar vaikščioti. Jei asmuo praranda sąmonę, bet kvėpuoja normaliai, jis paguldomas į stabilią šoninę padėtį, išskyrus atvejus, kai įtariama trauma;

37.4. nuolat stebi asmens būklę. Jei simptomai nepraeina arba būklė blogėja, praėjus ne mažiau kaip 5 minutėms nuo pirmosios dozės, prireikus panaudoja antrą tinkamo stiprumo švirkštiklį, laikydamasis jo naudojimo instrukcijos ir GMP operatoriaus nurodymų. Apie būklės pokyčius informuoja GMP operatorių;

37.5. jei asmuo nereaguoja ir nekvėpuoja normaliai, pradeda gaivinimą ir vykdo GMP operatoriaus nurodymus;

37.6. nepalieka asmens vieno, kol atvyksta GMP arba pagalbą perima sveikatos priežiūros specialistai.

38. Kai tik tai leidžia situacija, apie mokiniui įvykusią anafilaksiją informuojami jo tėvai (globėjai, rūpintojai) ir Įstaigos direktorius arba jo įgaliotas darbuotojas – direktoriaus pavaduotojas ugdymui. GMP brigadai perduodama informacija apie pastebėtus požymius, būklės pokyčius ir panaudoto epinefrino stiprumą bei panaudojimo laiką. Epinefrino panaudojimas apskaitomas Aprašo 4 priede nustatyta tvarka ir Įsakymo Nr. V-450 nuostatomis.

39. Pastebėjęs įtariamą nepageidaujamą reakciją į epinefriną, darbuotojas apie ją informuoja GMP brigadą, mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus). Pranešimą apie įtariamą nepageidaujamą reakciją galima pateikti vaistinio preparato pakuotės lapelyje nurodyta tvarka.

VI SKYRIUS
PAGALBA MOKINIUI, SERGANČIAM LĖTINE LIGA

40. Pagalba mokinio, sergančio lėtine neinfekcine liga, savirūpai Įstaigoje organizuojama pagal mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) rašytinį prašymą, atsižvelgiant į mokinio poreikius ir gydytojo rekomendacijas. Pagalbos veiksmai ir juos atliekantys asmenys nustatomi individualiame mokinio savirūpos plane.

41. Mokiniui individualiai paskirti vaistai laikomi atskirai nuo bendro naudojimo pirmosios pagalbos rinkinio ir laikantis vaistinio preparato pakuotės lapelyje nurodytų laikymo sąlygų. Jie skirti tik konkrečiam mokiniui ir vartojami pagal gydytojo rekomendacijas bei individualiame mokinio savirūpos plane nustatytą tvarką, dozę, laiką ir būdą. Vaistų laikymo vieta, už jų priežiūrą atsakingi asmenys ir pagalbos mokiniui vartojant vaistus teikimo veiksmai nustatomi individualiame mokinio savirūpos plane.

42. Mokinio sveikatos būklei pablogėjus ir kilus skubiai būklei, nedelsiant skambinama numeriu 112 ir teikiama pirmoji pagalba. Jei pagal individualų mokinio savirūpos planą būtina panaudoti mokiniui individualiai paskirtą vaistą, pagalbą teikia Įstaigos darbuotojas, kuriam ši funkcija pavesta Įstaigoje nustatyta tvarka, veikdamas pagal savirūpos planą ir savo pasirengimą. Pagalbos teikimas neatidedamas laukiant tėvų (globėjų, rūpintojų) atvykimo.

43. Pasikeitus mokinio sveikatos būklei, gydytojo rekomendacijoms ar vaistų vartojimo tvarkai, individualus mokinio savirūpos planas peržiūrimas ir patikslinamas.

VII SKYRIUS
PAGALBOS ATVEJŲ FIKSAVIMAS IR NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ TYRIMAS

44. VSS savo suteiktą pirmąją medicinos pagalbą fiksuoja pagal jį įdarbinusio visuomenės sveikatos biuro nustatytą tvarką ir naudojamas informacines sistemas, kai ji naudojama pagal biuro nustatytą tvarką.

45. Kai pirmąją pagalbą suteikia ne VSS, ją suteikęs arba įvykį pastebėjęs Įstaigos darbuotojas, kai tik leidžia situacija, informuoja Įstaigos direktorių ar jo įgaliotą administracijos darbuotoją – direktoriaus pavaduotojas ugdymui. Apie panaudotas pirmosios pagalbos rinkinio priemones darbuotojas praneša už rinkinio priežiūrą atsakingam asmeniui – ūkio padalinio vadovui. Panaudotas Įstaigos rinkinyje laikomas epinefrinas apskaitomas Aprašo 4 priede nustatyta tvarka.

46. Mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) informuojami, jeigu mokinys dėl traumos ar ūmaus sveikatos sutrikimo vežamas į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, negali tęsti ugdymo veiklos arba kai informuoti būtina dėl mokinio būklės ir jam suteiktos pagalbos. Informavimas neatideda pirmosios pagalbos teikimo ar skubiosios pagalbos iškvietimo.

47. Apie ugdymo proceso metu Įstaigoje įvykusį mokinio nelaimingą atsitikimą jį matęs arba apie jį sužinojęs Įstaigos darbuotojas nedelsdamas praneša Įstaigos direktoriui ar jo įgaliotam administracijos darbuotojui – direktoriaus pavaduotojas ugdymui. Nelaimingo atsitikimo tyrimas, pranešimai atsakingiems asmenims ir institucijoms bei dokumentų rengimas atliekami Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. V-1135 patvirtinto mokinių, išskyrus besimokančius pagal aukštojo mokslo programas, nelaimingų atsitikimų tyrimo tvarkos aprašo nustatyta tvarka.

48. Apie Įstaigos darbuotojo patirtą nelaimingą atsitikimą darbe pranešama, jis tiriamas ir apskaitomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 2 d. nutarimu Nr. 1118 patvirtintais Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatais.

VIII SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

49. Siekdama mažinti traumų ir ūmių sveikatos sutrikimų riziką, Įstaiga organizuoja patalpų, teritorijos ir įrangos priežiūrą, vertina jų atitiktį taikomiems saugos reikalavimams ir pagal kompetenciją organizuoja nustatytų trūkumų šalinimą.

50. Darbuotojų saugos ir sveikatos bei gaisrinės saugos instruktavimas vykdomas teisės aktų ir Įstaigoje nustatyta tvarka. Privalomieji pirmosios pagalbos mokymai organizuojami pagal Aprašo 8.6 papunktį. Darbuotojų supažindinimas su pirmosios pagalbos rinkinių, epinefrino ir, jeigu Įstaigoje yra, AED laikymo vietomis bei pagalbos iškvietimo tvarka vykdomas pagal Aprašo 8.1 papunktį.

51. Aprašas skelbiamas Įstaigos interneto svetainėje ir (ar) darbuotojams prieinamoje dokumentų valdymo sistemoje. Darbuotojai su Aprašu supažindinami prieš pradėdami vykdyti savo funkcijas, taip pat pasikeitus jiems aktualioms Aprašo nuostatoms. Supažindinimo faktas fiksuojamas Įstaigoje naudojamoje dokumentų valdymo sistemoje.

52. Įstaiga Aprašą peržiūri prireikus, taip pat pasikeitus taikomiems teisės aktams ar pirmosios pagalbos organizavimui. Peržiūra ne rečiau kaip kartą per metus yra Įstaigos vidaus kontrolės pasirinkimas. Aprašo pakeitimus tvirtina Įstaigos direktorius.

53. Už Aprašo įgyvendinimą atsako Įstaigos direktorius. Pasiūlymai dėl Aprašo tobulinimo teikiami Įstaigos direktoriui arba jo įgaliotam asmeniui Įstaigoje nustatyta tvarka.

_____

Pirmosios pagalbos organizavimo tvarkos aprašo 1 priedas

PIRMOSIOS PAGALBOS RINKINIŲ VIETOS IR ATSAKINGI ASMENYS

Įstaiga užpildo pagal faktiškai naudojamus rinkinius. Pažymima, kuriame rinkinyje laikomas epinefrinas; jei tuo pačiu adresu yra keli rinkiniai, jų ženklinimas turi atitikti V-450 nustatytą tvarką.

Rinkinio Nr.	Laikymo vieta (pastatas, aukštas, patalpa)	Epinefrinas (150 µg / 300 µg / nėra)	Už rinkinį atsakingo darbuotojo pareigos, vardas, pavardė	AED vieta (jei yra)

Jeigu Mokykloje nėra AED, paskutinis stulpelis nepildomas, galima jį ištrinti. Rinkinio ženklinime nurodoma, ar epinefrinas yra rinkinyje, o jei jo nėra – kuriame rinkinyje jis laikomas.

Pirmosios pagalbos organizavimo tvarkos aprašo 2 priedas

PIRMOSIOS PAGALBOS RINKINIO PATIKROS LAPAS

Ši forma skirta Įstaigos pasirinktai rinkinių patikrai ir papildymui. Privaloma rinkinio sudėtis nustatyta V-450 įsakymu patvirtinto Švietimo teikėjų pirmosios pagalbos rinkinio aprašo 5 punkte. Vadovaujamasi tuo metu galiojančia teisės akto redakcija.

Rinkinio Nr. ir laikymo vieta: _____

Patikros data: _____

Patikrą atlikęs darbuotojas (pareigos, vardas, pavardė): _____

---

1. Rinkinio priemonių patikra

Nr.	Priemonė	Privalomas kiekis	Patikros žyma	Papildyta priemonė ir kiekis	Papildymo data	Parašas
1.	Sterilūs įvairių dydžių pleistrai	Ne mažiau kaip 10 vnt.	[ ] Yra [ ] Trūksta			
2.	Pleistras (ruloninis), ne trumpesnis kaip 5 m	Ne mažiau kaip1 vnt.	[ ] Yra [ ] Trūksta			
3.	Sterilus spaudžiamasis tvarstis: sterilus padelis ne mažesnis kaip 10 × 10 cm, tvarstis ne mažesnis kaip 15 × 180 cm	Ne mažiau Kaip 1 vnt.	[ ] Yra [ ] Trūksta			
4.	Nesterilus tvarstis, ne trumpesnis kaip 5 m	Ne mažiau kaip 5 vnt.	[ ] Yra [ ] Trūksta			
5.	Palaikomasis trikampio formos tvarstis	Ne mažiau kaip 2 vnt.	[ ] Yra [ ] Trūksta			
6.	Pirmosios pagalbos žirklės	1 vnt.	[ ] Yra [ ] Trūksta			
7.	Speciali antklodė nukentėjusiajam paguldyti ar apkloti, ne mažesnė kaip 130 × 200 cm	1 vnt.	[ ] Yra [ ] Trūksta			
8.	Sterilus žaizdų tvarstis, ne mažesnis kaip 5 × 10 cm	Ne mažiau kaip 2 vnt.	[ ] Yra [ ] Trūksta			
9.	Vienkartinės medicininės pirštinės	Ne mažiau kaip 2 komplektai po 2 vnt.	[ ] Yra [ ] Trūksta			
10.	Vienkartinė apsauginė plėvelė arba pirmosios pagalbos gaivinimo kaukė dirbtiniam kvėpavimui atlikti	Ne mažiau kaip 2 vnt.	[ ] Yra [ ] Trūksta			
11.	Vienkartinis šalčio maišelis	Ne mažiau kaip 2 vnt.	[ ] Yra [ ] Trūksta			

Nr.	Priemonė	Privalomas kiekis	Patikros žyma	Papildyta priemonė ir kiekis	Papildymo data	Parašas
12.	Turniketas stipriam (masyviam) kraujavimui galūnėse stabdyti	Ne mažiau kaip 2 vnt.	[ ] Yra [ ] Trūksta			
13.	Atmintinė – pirmosios pagalbos teikimo aprašymas arba atmintinė ir turniketo naudojimo taisyklės	1 vnt.	[ ] Yra [ ] Trūksta			

2. Epinefrino buvimo vietos patikra

Įstaigai, vykdančiai bendrojo ugdymo programą, taikomi abu nurodyti stiprumai. Jei tuo pačiu adresu yra keli rinkiniai, epinefrinas gali būti laikomas bent viename iš jų; rinkiniai atitinkamai paženklinami. Tik ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas vykdančiam švietimo teikėjui V-450 nustato 150 µg stiprumo epinefriną.

Priemonė	Privalomas kiekis	Patikros žyma	Rinkinio Nr. / vieta:	Kiekis / trūkumas	Papildyta priemonė ir kiekis	Papildymo data	Parašas
Epinefrino švirkštiklis 150 µg, vaikams iki 30 kg	Ne mažiau kaip 1 vnt.	[ ] Yra [ ] Nėra	Rinkinio Nr. / vieta:				
Epinefrino švirkštiklis 300 µg, vaikams nuo 30 kg ir suaugusiesiems	Ne mažiau kaip 1 vnt.	[ ] Yra [ ] Nėra	Rinkinio Nr. / vieta:				

Epinefrino būklė, tinkamumo vartoti laikas ir laikymo sąlygos tikrinami bei apskaitomi pagal V-450 ir 4 priede pateiktą epinefrino žurnalą. Šis patikros lapas nepakeičia teisės aktuose nustatytos rinkinio sudėties.

Pirmosios pagalbos organizavimo tvarkos aprašo 3 priedas

PARAIŠKA EPINEFRINUI ĮSIGYTI

Pildoma vadovaujantis Įsakymu Nr. V-450 patvirtinto Švietimo teikėjų pirmosios pagalbos rinkinio aprašo 11 punktu.

Visuomenės vaistinės pavadinimas: _____

Mokyklos pavadinimas: _____

Juridinio asmens kodas: _____

Įgalioto asmens vardas, pavardė: _____

Įgalioto asmens kodas: _____

Prašome parduoti Mokyklos pirmosios pagalbos rinkiniams sudaryti ar papildyti šį vaistinį preparatą epinefriną:

Vaistinio preparato pavadinimas	Farmacinė forma	Stiprumas	Kiekis (užpildytų švirkštiklių)
Epinefrinas	Injekcinis tirpalas užpildytame švirkštiklyje	150 mikrogramų	
Epinefrinas	Injekcinis tirpalas užpildytame švirkštiklyje	300 mikrogramų	

Rinkinių, kuriuose turi būti epinefrinas, skaičius: _____

Paraiškos data: _____

Atsakingas asmuo, paskirtas Įstaigos direktoriaus:

Pareigos, vardas, pavardė: _____

Įstaigos direktorius (paraišką tvirtinu):

Pareigos, vardas, pavardė: _____

Parašas: _____

Vienam rinkiniui skiriama ne daugiau kaip po vieną kiekvieno taikomo stiprumo epinefrino švirkštiklį. Įgaliotas asmuo vaistinėje pateikia Mokyklos vadovo patvirtintą įgaliojimą ir asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Įsigyjant skirtingų stiprumų epinefriną, apskaita tvarkoma atskirai.

Pirmosios pagalbos organizavimo tvarkos aprašo 3 priedo įgaliojimo forma

ĮGALIOJIMAS EPINEFRINUI ATSIIMTI

Mokyklos pavadinimas: _____

Juridinio asmens kodas: _____

Įgaliojimo data ir Nr.: _____

Įgaliotinio vardas, pavardė: _____

Įgaliotinio pareigos: _____

Visuomenės vaistinės pavadinimas ir adresas: _____

Mokyklos vadovas įgalioja pirmiau nurodytą darbuotoją atsiimti vaistinėje pagal Mokyklos paraišką nurodytą vaistinį preparatą epinefriną pirmosios pagalbos rinkiniams sudaryti ar papildyti.

Paraiškos data ir Nr.: _____

Stiprumas	Atsiimamas kiekis
150 mikrogramų	
300 mikrogramų	

Įgaliojimas galioja iki: _____

Įstaigos direktoriaus pareigos, vardas, pavardė: _____

Parašas: _____

A. V. (jei naudojamas): _____

Vaistinėje įgaliotinis pateikia šį vadovo patvirtintą įgaliojimą ir asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą.

Pirmosios pagalbos organizavimo tvarkos aprašo 4 priedas

VAISTINIO PREPARATO EPINEFRINO APSKAITOS ŽURNALAS

Pildomas vadovaujantis Įsakymu Nr. V-450 patvirtinto Švietimo teikėjų pirmosios pagalbos rinkinio aprašo 18 punktu. Kiekvienam stiprumui pildomas atskiras žurnalas.

Mokyklos pavadinimas: _____

Juridinio asmens kodas: _____

Epinefrino stiprumas: [ ] 150 µg [ ] 300 µg _____

Atsakingas už apskaitą darbuotojas (pareigos, vardas, pavardė): _____

Žurnalas pradėtas pildyti: _____ **Baigtas pildyti:** _____

I. ĮSIGYTAS VAISTINIS PREPARATAS EPINEFRINAS

Eil. Nr.	Įsigijimo data	Vaistinio preparato pavadinimas	Serija	Tinkamumo vartoti laikas	Įsigytų švirkštiklių kiekis	Pardavimo dokumento Nr.	Vaistinė (pavadinimas)	Įrašą padariusio asmens parašas
1.								
2.								
3.								
4.								

Vaistinio preparato pardavimo dokumentai saugomi kartu su paraiška.

II. EPINEFRINO ŠVIRKŠTIKLIŲ PANAUDOJIMAS

Eil. Nr.	Panaudojimo data	Kiekis	Priežastis	Asmens, kuriam panaudota, vardas, pavardė	Įrašą padariusio asmens vardas, pavardė / parašas	Pastabos
14.						
15.						
16.						
17.						
18.						
19.						
20.						
21.						
22.						
23.						
24.						
25.						
26.						
27.						
28.						

III. NETINKAMI NAUDOTI EPINEFRINO ŠVIRKŠTIKLIAI IR JŲ PERDAVIMAS ŠALINTI

Eil. Nr.	Serija	Kiekis	Netinkamumo priežastis	Išėmimo iš rinkinio data	Perdavimo šalinti data	Perduotas kiekis	Subjektas, kuriam perduota	Įrašą padariusio asmens parašas
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10.								
11.								
12.								
13.								
14.								
15.								
16.								
17.								
18.								

IV. PERIODINĖ EPINEFRINO BŪKLĖS IR TINKAMUMO VARTOTI LAIKO PATIKRA

Patikros data	Rinkinio Nr. / vieta	Serija	Tinkamumo vartoti laikas	Tirpalas skaidrus ir bespalvis (taip / ne)	Laikymo sąlygos atitinka pakuotės lapelį (taip / ne)	Pastabos / atlikti veiksmai	Patikrino (vardas, pavardė, parašas)

Apskaitoje registruojami V-450 18.1–18.4 papunkčiuose nustatyti duomenys. Švirkštiklio būklė ir tinkamumo vartoti laikas tikrinami periodiškai, kaip nurodyta konkretaus preparato pakuotės lapelyje. Netinkamas arba pasibaigusio tinkamumo vartoti laiko švirkštiklis išimamas iš rinkinio ir tvarkomas kaip farmacinė atlieka pagal teisės aktus.